

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
(повне найменування вищого навчального закладу/a felsőoktatási intézmény teljes neve)

Кафедра обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ” / JÓVÁHAGYOM

Проректор з навчальної роботи
Tanulmányi rektorhelyettes

“ _____ ” _____ 20____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
TANTÁRGYI PROGRAM

Економіка

(шифр і назва навчальної дисципліни /a tárgy kódja és címe)

напря́м підготовки / szak

всі напрями

(шифр і назва напрямку підготовки / a szak kódja és neve)

спеціальність / szakirány

всі спеціальності

(шифр і назва спеціальності / a szakirány kódja és neve)

спеціалізація/szamosodás

(назва спеціалізації / szamosodás neve)

2017 рік/év

Робоча програма **Економіка** для студентів всіх напрямів та спеціальностей ЗУІ, „__”
____, 2017 року.

Тантáргyi program a _____ c. tárgyból
(назва навчальної дисципліни)
a _____ szakos hallgatók számára. „__” _____, 20__ року.

Розробники / Kidolgozók: Бачо Роберт Йосипович, завідувач кафедри обліку і аудиту,
кандидат економічних наук, доцент.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання / szerzők neve, beosztása, tudományos címe,
fokozata)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки
A tantárgyi programot elfogadta a tanszékegyeztetlet (tantárgyi bizottság)

Завідувач кафедри / Tanszékvezető

_____ (Бачо Р.Й.)
(підпис/ aláírás) (прізвище та ініціали/ család- és
tónév)
Дата/Dátum: “_____” _____ 2017.

Схвалено Вченою Радою Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ
Jóváhagyta az intézmény _____
szakjának/szakirányának tantárgy-pedagógiai szakbizottsága.

_____ (_____) _____
(підпис/ aláírás) (прізвище та ініціали/ család- és
tónév)

© Бачо Р.Й., 2017 рік/év
© _____, 20__
рік/év

**Структура програми
навчального курсу «Основи економіки»
Всього: 90 год. (лекцій – 10 год.; практ. – 20 год.; СРС – 60 год.)**

№	Теми	Кількість годин			
		Лекції	Практичні	Самостійна	Всього
	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Економічна система суспільства і власність	1	2	8	9
	Тема 2. Форми суспільного виробництва. Ринок як форма функціонування товарного господарства, його закони.	1	2	8	9
	Тема 3. Економічна діяльність підприємства на мікрорівні.	1	2	8	9
	Тема 4. Суспільне виробництво на макрорівні.	1	2	7	8
	Тема 5. Макроекономічна нестабільність: економічні кризи, інфляція. Роль держави в умовах ринку.	2	2	6	8
	Тема 6. Фінансово-кредитна система суспільства.	1	2	6	8
	Тема 7. Система розподілу доходів. Соціальна політика держави.	1	2	6	8
	Тема 8. Світова система господарства, її основні риси та напрямки розвитку.	1	2	7	8
	Тема 9. Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України.	1	4	7	8
Всього		10	20	60	90

Мета і завдання дисципліни, її місце у навчальному процесі:

Мета курсу – Основною метою вивчення курсу «Економіка» є досягнення всебічного повного та глибокого розуміння курсантами економічних явищ та процесів, оволодіння понятійно-категоріальним апаратом економічних дисциплін, забезпечення гармонійного розвитку майбутнього історика.

Завдання курсу - надання слухачам знань, які дозволять об'єктивно оцінювати сучасні економічні процеси, а також сформуванню економічний стиль мислення.

Основне завдання курсу є вивчення студентами спеціальності «історія» основних категорій у освоєнні економічних знань про господарський механізм, економічний розвиток, виробничі відносини та види виробництва, про соціально-економічний устрій суспільства та фінансові відносини в суспільстві.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- 1) лекції;
- 2) практичні (семінарські) заняття;
- 3) самостійна робота студентів;

Застосовуються такі засоби перевірки рівня підготовки студентів: усне опитування, письмове опитування, тести, колоквиум, підсумковий контроль.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

Знати:

- загальні засади економічної теорії;
- теоретичні положення мікроекономіки;
- теоретичні основи макроекономіки;
- систему функціонування світового господарства;

Вміти:

- проводити розрахунок основних макроекономічних показників в системі національних рахунків;
- побудувати ефективну економічну політику на підприємстві та на рівні держави;
- здійснювати оцінку ефективності діяльності фірми на основі мікроекономічних залежностей;
- користуватись в практичній роботі методикою застосування економічних законів.

Володіти навичками: порівняльного аналізу, роботи з документами, студенти зобов'язані ознайомитися з частиною рекомендованої наукової літератури і вміти висловити свою думку з приводу опрацьованих робіт під час іспиту. Бути ознайомленим із законодавчою базою України з питань, що вивчаються дисципліною, з історичним розвитком економічних процесів, явищ

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПРЕДМЕТ, МЕТОД КУРСУ. ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА. ФОРМИ СУСПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА. ТОВАРНЕ ВИРОБНИЦТВО.

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Економічна система суспільства і власність.

Вивчення основних підходів до визначення економічної теорії. Зародження та основні етапи розвитку економічної теорії. Меркантилізм. Фізіократи. Класична школа. Марксизм. Маржиналізм. Сучасні економічні теорії. Методи дослідження економічних процесів та явищ. Метод матеріалістичної діалектики. Метод наукової абстракції. Метод аналізу і синтезу. Системний та структурно-функціональний методи. Економічне моделювання та економічний експеримент як спеціальні методи економічних досліджень. Функції економічної теорії: теоретико-пізнавальна, практична та виховна. Сутність економічних законів. Всезагальні, загальні та специфічні економічні закони. Економічні принципи та категорії.

Економічна система. Типи економічних систем: традиційна, ринкова, командно-адміністративна, змішана. Власність як економічна категорія. Володіння. Розпорядження. Користування. Привласнення та відчуження.

Тема 2. Форми суспільного виробництва. Ринок як форма функціонування товарного господарства, його закони.

Натуральне господарство. Суть товарного виробництва, його виникнення та еволюція. Просте товарне виробництво. Підприємницьке товарне виробництво. Ступінь

розвитку товарного виробництва в Україні. Товар і його властивості. Споживча та мінова вартість товару. Теорії вартості. Теорія витрат виробництва. Теорія трьох факторів виробництва. Теорія граничної корисності. Неокласична теорія. Теорія постіндустріального, інформаційного суспільства.

Розвиток форм вартості та виникнення грошей. Відносна та еквівалентна форми вартості. Випадкова, повна, загальна та грошова форми вартості. Форми грошей. Ціна, масштаб цін. Паперові, кредитні, електронні гроші. Сучасні зміни в грошовому обігу.

Сутність ринку і необхідні умови його виникнення. Структура та інфраструктура ринку. Механізм дії ринкової економіки. Функції ринку.

Сутність конкуренції. Методи і способи конкурентної боротьби види конкуренції. Конкуренція і монополія.

Закон попиту. Крива попиту. Зміни у попиту та його величині. Цінова еластичність попиту. Закон пропозиції. Крива пропозиції. Зміни у пропозиції та її величині. Цінова еластичність пропозиції. Врівноважуюча функція ціни. Вплив змін попиту та пропозиції на рівноважну ціну та рівноважну кількість товару на ринку.

Тема 3. Економічна діяльність підприємства на мікрорівні.

Сутність і об'єктивні умови підприємницької діяльності. Підприємство, його суть, головні ознаки і особливості. Умови виникнення і діяльності підприємств. Фонди підприємств і показники їх ефективного використання.

Сутність капіталу. Види капіталу. Промисловий капітал. Торговий капітал. Грошовий капітал. Фіктивний капітал. Економічні витрати. Зовнішні та внутрішні витрати. Нормальний прибуток як елемент витрат. Економічний або чистий прибуток. Короткостроковий та довгостроковий періоди. Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Закон спадної віддачі. Постійні, змінні і загальні витрати. Середні витрати, або витрати на одиницю продукції. Граничні витрати. Витрати виробництва у довгостроковому періоді. Позитивний та негативний ефекти зростання масштабів виробництва. Мінімальний ефективний розмір підприємства і структура галузі.

Тема 4. Суспільне виробництво на макрорівні.

Форми суспільного продукту. Роль макроекономічних показників. Валовий національний продукт. Грошовий вимір. Розрахунок ВВП за витратами. Розрахунок ВВП за доходами. Номінальний та реальний ВВП. ВВП та суспільний добробут. Інші показники національних рахунків. Чистий національний продукт. Національний дохід. Особистий дохід. Дохід після сплати податків.

Сутність та багатогранність процесу відтворення. Просте та розширене відтворення. Особливості відтворення у аграрному секторі економіки. Сутність нагромадження. Фонд нагромадження. Структурні зрушення в пропорціях суспільного відтворення. Екстенсивний та інтенсивний типи економічного зростання. Циклічність економічного розвитку. Класифікація економічних циклів за тривалістю. Важелі державного антициклічного регулювання. Особливості сучасних економічних циклів. Значення циклічного розвитку для економіки. Теорія «довгих хвиль» в економіці.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМА
СУСПІЛЬСТВА. МАКРОЕКОНОМІКА. СИСТЕМА СВІТОВОГО
ГОСПОДАРСТВА.**

Тема 5. Макроекономічна нестабільність: економічні кризи, інфляція. Роль держави в умовах ринку.

Безробіття. Типи безробіття. Визначення рівня безробіття. Економічні втрати спричинені безробіттям. Соціальні наслідки безробіття. Сутність інфляції. Форми інфляції. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Визначення темпів інфляції та її типу в Україні. Вплив інфляції на розвиток макроекономічних процесів. Інфляція і перерозподіл доходів (на прикладі України). Вплив інфляції на обсяг виробництва національного продукту. Антиінфляційні заходи. Економічні функції держави. Економічна політика держави. Методи державного впливу на економіку. Значення правильного вибору моделі макроекономічного регулювання для подальшого розвитку економіки України.

Тема 6. Фінансово-кредитна система суспільства.

Загальне поняття про фінанси, фінансову систему і фінансову політику держави. Фінансова система України – шляхи її удосконалення. Сутність і функції податків. Види податків та їх ставок. Основні концепції оподаткування. Сутність і функції кредиту. Зміст кредитних відносин. Вплив кредиту на розвиток макроекономічних процесів. Форми кредиту. Банківська система України.

Тема 7. Система розподілу доходів. Соціальна політика держави.

Доходи населення, їх види та джерела формування. Функціональний розподіл доходів. Основні види доходів. Форми доходів від власності. Економічна рента. Позичковий процент. Підприємницький дохід та економічний прибуток.

Сутність заробітної плати. Чинники, що впливають на рівень заробітної плати. Структура використання доходу. Мінімальна заробітна плата. Споживчий кошик та прожитковий мінімум. Номінальна заробітна плата. Реальна заробітна плата. Загальний рівень заробітної плати. Диференціація ставок заробітної плати. Державна політика у сфері заробітної плати.

Рівень життя та його показники. Соціально-економічна структура суспільства. Нерівність доходів і проблема бідності. Причини диференціації доходів. Крива Лоренца. Індекс злиденності. Соціальна політика держави. Соціальні гарантії. Система соціального захисту населення та її складові. Система трансфертних платежів у ринковій економіці. Індекс використання людського потенціалу. Вплив розподілу доходів на розвиток економіки країни.

Тема 8. Світова система господарства, її основні риси та напрямки розвитку.

Суть світової системи господарства, її виникнення та розвиток. Міжнародний поділ праці. Міжнародна торгівля. Економічна основа торгівлі. Протекціонізм. Вільна торгівля. Форми світових економічних відносин. Зовнішньоекономічна політика. Світове господарство як зростаюча суперечлива цілісність. Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.

Еволюція системи валютних відносин. Валютні курси. Визначення валютних курсів. Функції валютного курсу. Валютна система. Структура, основні функції та механізм функціонування валютного ринку. Валютні операції. Валютне регулювання. Конвертованість валют. Гривня – національна валюта України.

Тема 9. Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України.

Необхідність та основні напрями ринкової трансформації економіки України. Характеристика трансформаційних процесів: системоформуючі процеси, системоутверджуючі, системовідтворюючі. Реформа відносин власності. Роздержавлення, приватизація, демонополізація. Способи роздержавлення. Специфіка та мета приватизаційного процесу в Україні. Етапи приватизації в Україні. Сутність та основні шляхи структурної перебудови економіки. Стратегія та проблеми реформування фінансово-кредитної сфери. Формування відкритої економіки України і шляхи входження у світове господарство. Характеристика основних параметрів відкритості економіки України.

Питання, що виносяться на залік

1. Виникнення економічної теорії, основні етапи і напрямки її розвитку.
2. Економічна думка в Україні та її розвиток в сучасних умовах.
3. Предмет, методи і функції економічної теорії.
4. Економічна теорія та економічна політика, їх взаємозв'язок.
5. Зміст економічної системи. Типи економічних систем.
6. Суспільне виробництво, суть, структура та проблеми його організації. Чинники суспільного виробництва (економічні ресурси).
7. Ефективність економіки. Крива виробничих можливостей.
8. Власність в економічній системі суспільства. Сучасні тенденції розвитку власності. Закон України "Про власність".
9. Роздержавлення і приватизація власності: суть, принципи, способи, межі і соціальні наслідки. Закон України "Про приватизацію майна державних підприємств".
10. Товар і його властивості. Класифікація товарів. Теорії вартості.
11. Виникнення, суть і функції грошей. Закон грошового обігу.
12. Суть, умови виникнення та принципи функціонування ринкової системи. Функції і структура ринку.
13. Особливості і проблеми формування соціально-ринкової економіки в Україні.
14. Інфраструктура ринку та її основні елементи.
15. Економічний зміст попиту і пропозиції. Закон попиту і закон пропозиції. Детермінанти попиту і пропозиції. Еластичність попиту і пропозиції.
16. Суть, види і функції ціни в ринковій економіці. Вплив держави на ціноутворення в умовах ринкової системи.
17. Конкуренція та її роль у функціонуванні ринкової економіки. Монополія як антипод конкуренції.
18. Подолання монополізму та захист економічної конкуренції в Україні в сучасних умовах. Закон України "Про захист економічної конкуренції".
19. Економічні функції держави в умовах ринку. Підвищення дієвості держави в Україні у сучасних умовах.
20. Необхідність, сутність та основні методи та форми державного регулювання ринкової економіки. Межі регулюючої діяльності держави.
21. Проблеми розвитку підприємництва в Україні у сучасних умовах. Державна підтримка малого підприємництва.
22. Суть підприємництва, його види, форми, функції та принципи. Закон України "Про підприємство".
23. Організаційно-правові форми підприємництва у країнах з ринковою економікою та в Україні.

24. Підприємство у системі підприємництва. Суть і види підприємств.
25. Капітал як матеріальна основа підприємницької діяльності.
26. Особливості підприємництва в агропромисловому комплексі. Рентні відносини. Ціна землі.
27. Суть заробітної плати, її форми, системи, функції та елементи організації.
28. Суть і основні види витрат виробництва. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.
29. Витрати виробництва у довгостроковому періодах. Ефект масштабу. Основні фактори зниження витрат виробництва.
30. Прибуток у ринковій економіці. Види і джерела прибутку.
31. Національна економіка: суть, структура і особливості.
32. Система національних рахунків. Основні макроекономічні показники.
33. Сукупний попит і сукупна пропозиція.
34. Споживання і заощадження: сутність і функції.
35. Інвестиції і фактори, що впливають на їх величину. Формування інвестиційного потенціалу в Україні в сучасних умовах.
36. Грошові системи та їх еволюція. Попит і пропозиція грошей.
37. Позичковий відсоток і його ставка. Фактори, що впливають на позичковий відсоток.
38. Кредитно-банківська система та її реформа в Україні.
39. Суть, структура і функції фінансової системи. Державний бюджет.
40. Податкова система і податкова політика держави. Вдосконалення податкової системи в Україні у сучасних умовах.
41. Економічне зростання, його суть, показники, типи і фактори.
42. Економічна рівновага і циклічність. Теорії економічних циклів, фази циклів, види циклів.
43. Інфляція, її суть, типи, форми прояву, причини та соціально-економічні наслідки інфляції. Проблема інфляції в Україні.
44. Безробіття, його причини і типи. "Ціна" безробіття.
45. Політика держави у галузі зайнятості і безробіття. Закон України "Про зайнятість населення".
46. Соціальний прогрес: зміст, критерії, показники, основні напрямки.
47. Доходи населення і джерела їх формування у ринковій економіці. Нерівність доходів.
48. Основні завдання та напрямки соціальної політики в Україні у сучасних умовах.
49. Суть світового господарства, етапи його розвитку та структура. Сучасні форми міжнародного економічного співробітництва.

Рекомендована література

Нормативні акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії ВРУ 28 червня 1996 р.- К.: Україна, 1996.
2. Господарський кодекс України: Офіційний текст. – К.: Юрінком Інтер, 2003. Бюджетний кодекс України // ВВРУ. – 2001. - № 37-38.
3. Закон України «Про акціонерні товариства» – ВВРУ, 2008, №50-51, ст.. 384. Із змінами, внесеними згідно із Законом №2154-VI (2154-17) від 27.04.2010.
4. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва» // ВВРУ. – 2000. - № 51-52.
5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» // ВВРУ. – 2001. - № 5-6.
6. Закон України «Про Національний банк України» // ВВРУ. – 1999. - № 29, ст..238
7. Закон України «Про інноваційну діяльність» // ВВРУ. – 2002. - № 36.

8. Закон України «Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні» // ВВРУ. – 2003. - № 7.
9. Закон України «Про товарну біржу» // ВВРУ. – 1992. - № 10.
10. Закон України «Про цінні папери та фондову біржу» // ВВРУ. – 1991. - № 38.
11. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» // ВВРУ. – 1991. - № 29.
12. Закон України «Про захист економічної конкуренції» // ВВРУ. – 2001. - № 12, ст.64
13. Закон України «Про зайнятість населення» // ВВРУ. – 1991. - № 14.
14. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» // ВВРУ. – 2000. - № 36.
15. Закон України «Про ціни і ціноутворення» // ВВРУ. – 1990. - № 52.
16. Закон України «Про інвестиційну діяльність» // ВВРУ. – 1991. - № 47.
17. Закон України «Про захист іноземних інвестицій» // ВВРУ. – 1991. - № 46.
18. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» // ВВРУ. – 2003. - № 5.
19. п

Підручники

20. Економічна теорія [Текст] : курс лекцій / відп. ред. І. Ф. Комарницький ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2006. - 334 с.
21. Економічна теорія [Текст] : навч. посіб. / [авт. кол.: Є. Й. Майовець та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Є. Й. Майовця. - Л. : ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. - 399 с.
22. Економічна теорія [Текст] : підруч. для студ. вищих навч. закл. / В. А. Предборський [и др.] ; ред. В. А. Предборський. - К. : Кондор, 2003. - 492 с.
23. Економічна теорія [Текст] : підручник / В. Г. Чепінога. - К. : Юрінком Інтер, 2011. - 653 с.
24. Економічна теорія: політекономія [Текст] : підручник / В. Д. Базилевич [та ін.] ; ред. В. Д. Базилевич. - 5. вид., стер. - К. : Знання-Прес, 2006. - 615 с.
25. Історія економічних вчень [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / І. В. Саух ; Житомирський держ. ун-т ім. Івана Франка. - Житомир : Видавництво ЖДУ ім.І.Франка, 2005. - 260 с
26. Історія економічних учень [Текст] : підручник: У 2 ч. / ред. В. Д. Базилевич. - К.: Знання, 2005.
27. Мочерний С.В. Економічна теорія: навч. посіб. Вид. 3-тє. доп. і перероб. — К. : Академія. 2008. —640с.
28. Основи ринкової економіки [Текст] : підруч. для студ. вищих навч. закладів / В. Я. Бобров ; ред. Л. О. Каніщенко. - К. : Либідь, 1995. - 320 с.
29. Основи ринкової економіки: Курс лекцій. – К., НАВСУ, 2004.
30. Экономическая теория для юристов в схемах : [учеб. пособие для юристов] / О. В. Шевцова, Г. И. Волкова. — Луганск, 2009.—239 с.

Статті

31. Балакірєва О., Ноур А. Вплив соціально-економічної нерівності на економічну поведінку населення України // Економіка України. – 2011. -№11. –С. 60–68.
32. Біляцький С. Д., Добровольська А. Б. Генезис та еволюція концепцій глобальних кризових ситуацій // Світове господарство та міжнародні економічні відносини. –2011. - №1-2. –С. 28-31.
33. Бондар Н. Компаративний аналіз соціально-економічного розвитку України та інших європейських країн // Економіка України . – 2011. - №9. -С.64-75.
34. Буковинський С.А. Фінансова криза в Україні: вплив на розвиток економіки та деякі заходи з досягнення фінансової стабілізації // Фінанси України. – 2010. - №11. - С.10–30.

35. Бутко М., Дерій Ж. Сучасні тенденції та напрями розвитку людського капіталу // Економіст. – 2012. - №5.
36. Васильєв О. Прогнозування рівня безробіття в Україні // Економіка України. – 2012. - №4. - С.14-46
37. Вегера С. А. Трансформація економіки України та її соціальні наслідки // Світове господарство та міжнародні економічні відносини. – 2011. - №1-2. –С. 16-19.
38. Вовк В. Теорії конкуренції та її особливості в банківській сфері // Економіка України. – 2011. - №8. - С.56-66.
39. Гальчинський А. Економічний розвиток: методологія оновленої парадигми // Економіка України. – 2012. - № 5.
40. Грищенко А. Європейський та євразійський вектори економічної інтеграції України // Економіка України. – 2012. - № 7.
41. Дем'яненко С. До питання сучасної економічної термінології // Економіка України . – 2011. - №8. - С.90 -95.
42. Деякі особливості сучасних процесів економічної інтеграції у Східноазіатському регіоні // Світове господарство та міжнародні економічні відносини. – 2011. - №1-2. –С. 37-40.
43. Дорошенко І.В. Причини й наслідки кризи Єврозони: уроки для України // Фінанси України. - 2010. - №12. - С. С. 58–68.
44. Звягільський Ю. Проблеми державного регулювання заробітної плати в Україні // Економіка України. – 2011. - №5. - С.65-74.
45. Кислицина О. В. Сутність міжнародної економічної міграції та її особливості в умовах глобалізації. // Світове господарство та міжнародні економічні відносини. – 2010. - №11-12.–С. 33-37.
46. Ключко В. Глобалізація та особливості сучасної економічної кризи // Економіка України . – 2011. - №9. - С.27-37.
47. Корнійчук Л. Політекономія: виникнення і еволюція // Економіка України. – 2011. - №1. - С.80-92.
48. Крюкова І. О.Екологічна криза як прояв морально-етичних проблем економіки // Світове господарство та міжнародні економічні відносини. – 2011. - №1-2 –С. 40-44.
49. Кузьмін О., Князь С. Еволюція світової валютно-фінансової системи: трансферні можливості й перспективи розвиток // Економіка України . – 2011. - №10. - С.53-59.
50. Ллевелін Х. Роквелл Неминуща цінність досліджень Австрійської економічної школи // Світове господарство та міжнародні економічні відносини. – 2010. - №11-12. –С. 11-18.
51. Лопушняк Г. Житлова політика як складова державної соціальної політики України: практика і проблеми реалізації // Економіка України . -2012. -№2 . - С.79-90.
52. Малахова Н. Запровадження direct-costing у практику управління підприємствами: політекономічний аналіз прикладних теорій // Економіка України. – 2011. - №11. - С.14-19.
53. Морозов А. С., Турський В. В. Вплив електронних грошей на характер особистого споживання. // Світове господарство та міжнародні економічні відносини. –2010. - №11-12. –С. 82-85.
54. Омельченко Р. В. Інноваційні фактори циклічності економічного розвитку // Світове господарство та міжнародні економічні відносини. –2011.- №1-2. –С. 31-36.
55. Парнюк В. Визначення поняття “дохід” в економічній теорії // Економіка України . – 2012. - №3. -С. 36-48.
56. Пилипенко І., Парфенцева Н., Попова В. Методологічні засади міжнародних класифікацій країн за типом економічного розвитку// Економіка України. – 2011. - №12. - С.57-70.
57. Полозенко Д. Основні напрями соціальної політики на сучасному етапі розвитку економіки України // Економіка України . – 2011. -№7. – С.83–89.

58. Попов В. Українська економіка в параметрах інфляції та безробіття // Економіка України. - 2011. №11- С. 69–79.
59. Попов В.Ю. Статистичні параметри руху грошей в Україні// Фінанси України 2010. - №6. – С.50–61.
60. Пустовойт О.В. Системна нестійкість і альтернативи розвитку української економіки // Економіка України. – 2012. - № 8.
61. Родічева Л. Інтеграція України у світове господарство / Л.Родічева // Галицький економічний Вісник. — 2011. — №2(31). — С.5-9.
62. Рябініна Л. Сутнісні особливості сучасних грошей та їх функції // Економіка України. – 2011. - №6. - С. 40–49.
63. Синякевич І. Стратегія подолання глобальних екологічних загроз // Економіка України. – 2010. - №12.- С.69-77.
64. Сіденко В. Модифікація світової економіки під впливом новітніх факторів глобальної трансформаційної кризи // Економіка України. – 2012. - № 5.- С. 18–31
65. Степаненко С. Історична еволюція поняття “власність”// Економіка України. – 2011. - №9. - С.76 -92.
66. Степаненко-Липовик С. Банківські системи країн СНД: сучасний стан та наслідки фінансової кризи 2008 року// Економіст.- 2012. -№7.
67. Терещенко Г.М., Топчій Ю.В. Становлення й розвиток бюро кредитних історій в Україні // Фінанси України. – 2010. - №10. - С.65–72.
68. Ущаповський Ю. Київська економічна школа XIX ст. у контексті зародження інституціоналізму // Економіка України.-2012. - №2. - С.70- 79.
69. Хвесик М., Бистряков І. Парадигмальний погляд на концепт сталого розвитку України // Економіка України. – 2012. - № 6.
70. Шедяков В. Трансформації конкурентоспроможності системи господарювання під впливом змін у міжнародному поділі праці // Економіка України. - 2012. -№ 7.
71. Шірінян Л., Шірінян А. Емпірична оцінка ринкового попиту на страхові послуги для незаможного населення України // Економіка України. – 2012. - №4.
72. Яковлев А., Черненко М. Визначення соціально-економічної ефективності робочої сили в умовах інноваційного розвитку // Економіка України . – 2012. - №4. – С.16-24.
73. Ярош О., Пушкарьов О. Шляхи подолання соціальної несправедливості й нерівності в Україні // Економіка України. – 2011. -№5. - С.65-74.
74. Шевчук О. А. Види відтворення людського капіталу [Електронний ресурс] / О. А. Шевчук - Режим доступу: http://economy.kpi.ua/files/files/75_kpi_2009.pdf
75. Сітнікова Н. П. Досвід вимірювання якості життя міжнародними організаціями для врахування у процесах моніторингу та планування розвитку/ Н. П. Сітнікова Дніпропетровський державний аграрний університет [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1321>
- Монографії**
76. Гончар А. Ф. Практична корисність категорії вартості[Електронний ресурс] / А. Ф. Гончар. - Режим доступу: http://economy.kpi.ua/files/files/1_kpi_2008.pdf
77. Державне регулювання ринку праці в умовах глобалізації економіки: теорія та практика [Текст] : [монографія] / В. Л. Міненко. - Х. : Магістр, 2009.
78. Детермінанти соціально-економічної нерівності в сучасній Україні : монографія / за ред. канд. соціол. наук О.М. Балакіревої ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2011. – 592 с.
79. Економіка України за 1991–2009 роки / за заг. ред. акад. НАН України В.М.Гейця [ін.] ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув. НАН України. – К. : Держкомстат України, 2010. – 112 с.
80. Економічна безпека національної економіки: теорія, механізми забезпечення та реалізації [Текст] : монограф. / А. В. Бесчастний. - Донецьк : Наулідж, 2012. - 281 с

81. Економічна теорія регулювання та антимонопольна політика [Текст] : пер. з англ. / В. К. Віскузі [и др.] ; наук. ред. пер. О. Кілієвич. - К. : 2004. – 1047 с.
82. Інноваційний розвиток економіки України в умовах функціонування всесвітніх інформаційних систем [Текст] : наук. моногр. / Наливайченко К. В. - Сімф. : АРІАЛ, 2012. - 331 с.
83. Кізім Т.О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку. - К.: Знання, 2010. – 431 с.
84. Мельник І. М. проблеми ринкової трансформації економіки України [Електронний ресурс] / І. М. Мельник. - Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vlca/Ekon/2009_30/21.pdf
85. Післякризовий розвиток економіки України: засади стратегії модернізації. - К.: НІСД, 2011. - 66 с. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/2012_nauk_an_rozrobku/postkryz_moder_new.pdf
86. Сиденко В.Р. Глобалізація – Європейська інтеграція – Економічне розвиток: українська модель : в 2-х т. – К., 2008.
87. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу і держави. Національна доповідь ; за заг. ред. В. М.Гейця [та ін.]. – К. : НВЦ НБУВ, 2009. – 687 с
88. Споживання і заощадження в економічному розвитку України [Текст] : монографія / Фомішина В. М. - Херсон : Олді-плюс, 2012. - 442 с.
89. Теорія економічного розвитку. Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу [Текст] / Йозеф А. Шумпетер ; пер. [з англ.] Василя Старка. - К. : Києво-Могилянська академія, 2011. - 242 с.
90. Технологічна структура національної економіки: теорія, практика та регулювання [Текст] : монографія / Ю. І. Пилипенко ; Нац. гірн. ун-т. - Д. : НГУ, 2010. - 199 с.
91. Україна та ЄС: передумови та вектори соціально-економічної інтеграції [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Мельник, І. Б. Дегтярьова, О. В. Кубатко ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сумський держ. ун-т, 2012. - 253 с.
92. Фінансово-кредитний механізм діяльності підприємств: теорія та практика [Текст] : колектив. моногр. / [Вдовенко Л. О. та ін.] - Вінниця : ВНАУ, 2012. - 187 с.

14. Інформаційні ресурси

1. www.ac-rada.gov.ua- Офіційний сайт Рахункової палати України
2. www.customs.gov.ua- Офіційний сайт Державної митної служби
3. www.kmu.gov.ua- Офіційний сайт Кабінету Міністрів України
4. www.mfu.gov.ua- Офіційний сайт Міністерства фінансів України
5. www.nbu.gov.ua-Офіційний сайт Національного банку України
6. www.ac-rada.gov.ua- Офіційний сайт Верховної Ради України
7. www.sta.gov.ua- Офіційний сайт Державної податкової адміністрації
8. www.stat.gov.ua- Офіційний сайт Державного комітету статистики України
9. www.stat.gov.ua- Офіційний сайт Державного комітету статистики України
10. www.treasury.gov.ua- Офіційний сайт Державного казначейства України
11. www.economicus.ru – економічний портал, головна мета якого, - надання якісної інформації по найширшому спектру економічних дисциплін.
12. [www. Libertarium. ru](http://www.Libertarium.ru) – Колекція текстів російських вчених з проблем економічної теорії і економічної політики, переклади статей та книг відомих західних економістів.
13. www. nber.org – Національне бюро економічних досліджень США.
14. www. oecd. org - Організація економічного співробітництва та розвитку.
15. www.worldbank. org – Світовий банк.
16. www.imf.org - Міжнародний валютний фонд.

17. www.federalreserve.gov – Федеральна резервна система США.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Kérdések az egyéni munkához

Рекомендовані теми для підготовки і захисту реферату

1. Функції економічної теорії
2. Методи дослідження економічних явищ і процесів
3. Економічна теорія та економічна політика
4. Формування і розвиток економічної думки в Україні
5. Ефективність національної економіки України
6. Безмежність потреб та обмеженість ресурсів
7. Новітні тенденції розвитку відносин власності
8. Необхідність реформування відносин власності в Україні
9. Напрямки та форми реформування відносин власності
10. Інтенсивний та екстенсивний типи відтворення: позитиви та недоліки
11. Нагромадження і його ефективність
12. Структурні зрушення в пропорціях суспільного відтворення
13. Інвестиційні можливості структурної перебудови економіки України
14. Інструменти стабілізації грошового обігу
15. Товарне виробництво у ХХІ столітті
16. Економічна відособленість виробників
17. Плюси та мінуси олігополії як ринкової структури
18. Природні монополії в Україні: сучасний стан та перспективи
19. Межі дії ринкового механізму
20. Організація соціально-орієнтованого ринкового господарства
21. Розвиток ринкової інфраструктури Закарпаття
22. Еластичність попиту і пропозиції
23. Практичне застосування теорії еластичності
24. Роль ціни в регулюванні економічних процесів
25. Необхідність управління пропозицією
26. Основні напрямки розвитку менеджменту
27. Управління виробництвом як система
28. Теорія і практика прийняття управлінських рішень
29. Маркетингові дослідження ринку
30. Особливості міжнародного маркетингу
31. Об'єкти дослідження в мікроекономіці
32. Фірма як суб'єкт ринкових відносин
33. Господарський кодекс України як інструмент регулювання економічних відносин
34. Форми організації підприємницької діяльності в країнах Європейського союзу
35. Малий бізнес в США
36. Напрямки зниження витрат та підвищення прибутку підприємств
37. Ізокванта: двофакторна виробнича функція
38. Ізокоста: траєкторія розвитку фірми
39. Мінімальний ефективний розмір підприємства
40. Прибуток як мета діяльності фірми
41. Методи визначення рівня бідності і прожиткового мінімуму
42. Особливості оплати праці в Україні
43. ВВП і суспільний добробут
44. Макроекономічні пропорції та їх значення
45. Напрямки реформування податкової системи України

46. Місцеве оподаткування в Україні
47. Система бюджетних видатків в Україні: позитиви та недоліки
48. Вільні економічні зони в Україні
49. Наслідки та шляхи боротьби з інфляцією
50. Соціальний захист безробітних
51. Ринок праці Закарпатської області
52. Іпотечне кредитування в Україні
53. Проблеми забезпечення конвертованості гривні
54. Світова організація торгівлі: нові можливості та можливі втрати
55. Напрямки розвитку міжнародної валютної системи
56. Порівняльна структура платіжного балансу України та країн – членів Європейського співтовариства
57. Транснаціональні корпорації на світовому ринку
58. Економічні наслідки інтеграції до європейської валютної зони євро
59. Інституціоналізм як погляд на сучасний суспільний розвиток
60. Болонський процес та економічна освіта
61. Планова система функціонування економіки
62. Моделі формування ринку на пострадянському просторі
63. Суспільні інтереси та акціонерна власність
64. Сучасні погляди на теорії вартості
65. Розрахунок вартості опціону
66. Сукупний та індивідуальний попит: спільне та відмінне
67. Вітчизняні особливості визначення бухгалтерського прибутку та прибутку до оподаткування
68. Цінова дискримінація і прибуток монополії
69. Теорія ігор у дослідженні поведінки олігополіста
70. Монополізація та затухання конкуренції як процес розвитку економічних систем
71. Трансформація податкових систем в умовах глобалізації економіки
72. Податок на додану вартість та податок з обороту як альтернативні форми непрямого оподаткування
73. Сучасні теорії економічних циклів
74. Оптимізація пропорцій загальнодержавних та місцевих фінансів у бюджетній системі

Методичні вказівки щодо написання рефератів з дисципліни

Написання реферату сприяє поглибленому вивченню навчальної дисципліни, подальшій систематизації, розширенню і закріпленню отриманих знань. Виконання студентом реферату покликано:

- поглибити, систематизувати і закріпити теоретичні знання з дисципліни;
- відпрацювати навички самостійної роботи з елементами творчого пошуку, ініціативності;
- виробити вміння узагальнювати теоретичні матеріали, аналізувати практичну інформацію, працювати зі спеціальною літературою, довідковими виданнями тощо;
- розвинути навички формулювання власних висновків, чіткої аргументації, обґрунтування рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення існуючої практики бюджетного обліку.

Процес виконання реферату поділяється на декілька етапів, а саме:

- вибір теми;
- підготовка до написання реферату;
- складання плану;
- формування тексту реферату;
- оформлення роботи.

Реферат повинен бути логічно побудований і мати характер цілісного і завершеного самостійного дослідження.

Реферат складається з таких частин: вступ, основна частина, висновки.

Вступ. У вступі студент обґрунтовує актуальність вибраної теми, дає характеристику сучасного стану досліджуваної проблеми та характеристики стану об'єкта дослідження. Визначається мета реферату, завдання, які необхідно вирішити при написанні реферату, та предмет дослідження. У вступі також звертається увага на рівень розробленої теми у вітчизняній та закордонній літературі, доцільно виділити дискусійні питання та невирішені проблеми, провести короткий огляд основних публікацій авторів з досліджуваної проблеми. Обсяг вступу –1-2 сторінки.

Основна частина роботи поділяється на 2-3 параграфи. Основна частина присвячується теоретико-методологічним аспектам досліджуваної теми. Також обумовлюється наслідки дослідження. Рекомендований обсяг основної частини реферату – 7-10 сторінок.

Висновки – це коротке резюме з усього змісту реферату. Тут вміщуються висновки і рекомендації, що показують, якою мірою вирішено завдання і досягнуто мети дослідження, сформульованої у вступі. Результатами висновків є чіткі конкретні пропозиції з матеріалу дослідження та шляхи його вдосконалення. Обсяг заключної частини –1-2 сторінки.

Реферат повинен бути стилістично, граматично, а також технічно правильно й акуратно оформлений. Реферат комплектується в такій послідовності: титульний лист, зміст, вступ, основна частина (2-3 параграфи, які при необхідності поділені на підпараграфи), висновки, список використаних джерел, додатки.

Зміст оформлюється у вигляді переліку назв розділів реферату, для кожного з яких вказується відповідний номер початкової сторінки тексту.

Реферат має бути написаний від руки або віддрукований чітко, охайно, без помарок та виправлень, без складних і заплутаних фраз.

Текст реферату необхідно розміщувати тільки з одного боку аркуша, на білому папері формату А4 (210х297 мм). При комп'ютерному виконанні рекомендується використовувати текстовий редактор MS Word, шрифт - Times New Roman, 14 pt, через півтора інтервали з полями: верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1,5 см.

Викладання тексту кожного параграфу, а також вступу та висновків слід починати з нової сторінки.

Переноси слів у назвах не дозволяються. Якщо назва складається з двох речень, то їх розділяють крапкою. Крапка наприкінці назви не ставиться.

Скорочення слів у тексті, крім загальноприйнятих, не допускається.

Параграфи позначають порядковими номерами арабськими цифрами (1, 2, 3), підпараграфи позначають номером параграфу та підпараграфу через крапку (1.1, 1.2 або 2.1, 2.2 тощо).

Нумерація сторінок має бути наскрізною: номер сторінки проставляється арабськими цифрами зверху по центру, але на титульному аркуші (перша сторінка) номер проставляти не слід.

Окремі частини тексту, що мають самостійне значення (об'ємні розрахунки, методики, алгоритми), можуть бути вміщені в додатках.

Нумерацію формул здійснюють окремо від нумерації таблиць та нумерації малюнків.

Цифровий матеріал, який студент вважає за доречне вмістити у текст реферату, як правило, подається у табличній формі. Кожна таблиця повинна мати назву, що відображає її зміст. Нумерація таблиць здійснюється таким чином: справа над заголовком пишуть слово "Таблиця" та її порядковий номер (знак "№" перед цифрою не ставиться). Номер таблиці складається з номера параграфу та порядкового номера таблиці в даному параграфі. Наприклад: Таблиця 1.3 – третя таблиця першого параграфу.

Допускається й інший підхід до нумерації табличного матеріалу: всі таблиці, вміщені у рефераті, нумеруються наскрізно, підряд з першої до останньої. Наприклад: Таблиця 4 - четверта таблиця, вміщена у текст реферату.

При оформленні таблиць слід дотримуватись певних правил. Зокрема, графи таблиці нумерують тільки у тих випадках, коли у тексті є на них посилання або у випадку переносу таблиці та її продовженні на наступній сторінці (в цьому випадку у правому верхньому кутку сторінки пишуть “Продовження табл.” і ставлять той же порядковий номер; не повторюючи назви таблиці та граф, вказують номери граф і продовжують таблицю).

Якщо всі показники, вміщені у таблицю, мають одну й ту ж одиницю виміру, то її виносять у назву таблиці. Якщо використовуються показники з різними одиницями виміру, то у відповідних графах або рядках таблиці одиниці виміру наводять окремо.

Таблицю вміщують у текст після першого посилання на неї.

Розрахункові таблиці, що мають великий обсяг, не рекомендується вміщувати в текст основної частини, доцільніше винести їх у додатки, але з обов’язковими посиланнями на них у тексті.

Посилання в тексті мають бути на всі таблиці. Вміщувати у реферат таблиці, що не мають назв, нумерації, або на які відсутні посилання у тексті, не дозволяється.

Ілюстративний матеріал у формі схем, діаграм, графіків тощо, вміщений у основну частину реферату, оформляється наступним чином: знизу під ілюстрацією з великої літери пишуть слово “Мал.”, проставляють порядковий номер, ставлять крапку (знак “№” перед цифрою не ставиться). Далі, продовжуючи той самий рядок, з великої літери вписують назву малюнку, яка повинна відображати його зміст.

Номер малюнку складається з номера параграфу та порядкового номера малюнку у даному параграфі. Допускається й інший підхід до нумерації ілюстративного матеріалу: усі малюнки, вміщені в рефераті, нумеруються наскрізно.

У тексті обов’язково мають бути зроблені посилання на джерела, з яких була запозичена будь-яка статистична інформація, малюнки, таблиці, а також цитати, що їх наведено у рефераті. Посилання на першоджерела здійснюють з використанням квадратних дужок, в яких зазначається порядковий номер джерела у списку використаної літератури та сторінки (наприклад, [7, с.251]).

Перелік джерел інформації, що була використана під час виконання реферату, укладають у встановленій послідовності:

1. Закони України.
2. Укази Президента, Розпорядження Кабінету Міністрів, Інструкції та нормативні акти галузевих міністерств, інших установ та відомств.
3. Наукова, навчально-методична, спеціальна література, видана українською або російською мовами.
4. Наукова, навчально-методична, спеціальна література, видана іноземними мовами.

У кожному з перелічених підрозділів списку літератури першоджерела вміщуються у перелік в алфавітному порядку (згідно з українським або латинським (для іншомовних видань) алфавітом).

Додатки оформлюють як продовження реферату на наступних після списку використаних джерел сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті реферату. Додаток повинен мати назву, надруковану зверху малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над назвою малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток ____”. Додатки слід позначати цифрами, наприклад, додаток 1, додаток 2 і т.д.

Усі додатки, незалежно від їх характеру (звітні форми, аналітично-розрахункові таблиці, громіздкі ілюстративні схеми, комп’ютерні розрахунки тощо), повинні мати назву, у якій відображено зміст інформації, що її має той чи інший додаток.

Оформлений у відповідності до сформульованих вимог та повністю укомплектований реферат повинен бути переплетений (зброшурований).

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Виникнення економічної теорії, основні етапи і напрямки її розвитку.
2. Економічна думка в Україні та її розвиток в сучасних умовах.
3. Предмет, методи і функції економічної теорії.
4. Економічна теорія та економічна політика, їх взаємозв'язок.
5. Зміст економічної системи. Типи економічних систем.
6. Суспільне виробництво, суть, структура та проблеми його організації. Чинники суспільного виробництва (економічні ресурси).
7. Ефективність економіки. Крива виробничих можливостей.
8. Власність в економічній системі суспільства. Сучасні тенденції розвитку власності. Закон України "Про власність".
9. Роздержавлення і приватизація власності: суть, принципи, способи, межі і соціальні наслідки. Закон України "Про приватизацію майна державних підприємств".
10. Товар і його властивості. Класифікація товарів. Теорії вартості.
11. Виникнення, суть і функції грошей. Закон грошового обігу.
12. Суть, умови виникнення та принципи функціонування ринкової системи. Функції і структура ринку.
13. Особливості і проблеми формування соціально-ринкової економіки в Україні.
14. Інфраструктура ринку та її основні елементи.
15. Економічний зміст попиту і пропозиції. Закон попиту і закон пропозиції. Детермінанти попиту і пропозиції. Еластичність попиту і пропозиції.
16. Суть, види і функції ціни в ринковій економіці. Вплив держави на ціноутворення в умовах ринкової системи.
17. Конкуренція та її роль у функціонуванні ринкової економіки. Монополія як антипод конкуренції.
18. Подолання монополізму та захист економічної конкуренції в Україні в сучасних умовах. Закон України "Про захист економічної конкуренції".
19. Економічні функції держави в умовах ринку. Підвищення дієвості держави в Україні у сучасних умовах.
20. Необхідність, сутність та основні методи та форми державного регулювання ринкової економіки. Межі регулюючої діяльності держави.
21. Проблеми розвитку підприємництва в Україні у сучасних умовах. Державна підтримка малого підприємництва.
22. Суть підприємництва, його види, форми, функції та принципи. Закон України "Про підприємництво".
23. Організаційно-правові форми підприємництва у країнах з ринковою економікою та в Україні.
24. Підприємство у системі підприємництва. Суть і види підприємств.
25. Капітал як матеріальна основа підприємницької діяльності.
26. Особливості підприємництва в агропромисловому комплексі. Рентні відносини. Ціна землі.
27. Суть заробітної плати, її форми, системи, функції та елементи організації.
28. Суть і основні види витрат виробництва. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.
29. Витрати виробництва у довгостроковому періодах. Ефект масштабу. Основні фактори зниження витрат виробництва.
30. Прибуток у ринковій економіці. Види і джерела прибутку.
31. Національна економіка: суть, структура і особливості.
32. Система національних рахунків. Основні макроекономічні показники.

33. Сукупний попит і сукупна пропозиція.
34. Споживання і заощадження: сутність і функції.
35. Інвестиції і фактори, що впливають на їх величину. Формування інвестиційного потенціалу в Україні в сучасних умовах.
36. Грошові системи та їх еволюція. Попит і пропозиція грошей.
37. Позичковий відсоток і його ставка. Фактори, що впливають на позичковий відсоток.
38. Кредитно-банківська система та її реформа в Україні.
39. Суть, структура і функції фінансової системи. Державний бюджет.
40. Податкова система і податкова політика держави. Вдосконалення податкової системи в Україні у сучасних умовах.
41. Економічне зростання, його суть, показники, типи і фактори.
42. Економічна рівновага і циклічність. Теорії економічних циклів, фази циклів, види циклів.
43. Інфляція, її суть, типи, форми прояву, причини та соціально-економічні наслідки інфляції. Проблема інфляції в Україні.
44. Безробіття, його причини і типи. "Ціна" безробіття.
45. Політика держави у галузі зайнятості і безробіття. Закон України "Про зайнятість населення".
46. Соціальний прогрес: зміст, критерії, показники, основні напрямки.
47. Доходи населення і джерела їх формування у ринковій економіці. Нерівність доходів.
48. Основні завдання та напрямки соціальної політики в Україні у сучасних умовах.
49. Суть світового господарства, етапи його розвитку та структура.
50. Сучасні форми міжнародного економічного співробітництва.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

A diákok tudásának osztályozási kritériumai

- „jeles” (5) a diák - a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz, a tananyagot ismeri, érti, tudja alkalmazni, a tantárgy szaknyelvét használja, szabatosan fogalmaz;

- „jó” (4) a diák - a tananyagot ismeri, érti, tudja alkalmazni, a tantárgy szaknyelvét használja, a tantervi követelményeknek megbízhatóan, kevés, jelentéktelen hibával tesz eleget;

- „elégséges” (3) a diák - a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget, gyakran szorul a számonkérés során tanári segítségre, a tantervi követelményekből a továbbhaladáshoz csak a szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik, fogalmakat önállóan nem alkot, egyáltalán önálló feladatvégzésre nem képes;

- „elégtelen” (2) a diák - a tantervi minimumot sem teljesítette, ennek eleget tenni a tanári útmutatás segítségével sem képes.

Minden modul dolgozatért a diák megszerezheti a maximális 100 pontot:

- modul dolgozat – 60 pont;

- gyakorlati órák – 20 pont;

- önálló munka – 20 pont;

Összegezve, egy diák összesen 100 pontot érhet el, mely a „jeles” osztályzásnak felel meg.

Ha a tantárgy vizsgával vagy beszámolóval zárul, a **félévi osztályzat** egyúttal félév lezárását is jelentheti, és be **lehet számítani a vizsgán** vagy **beszámolón** a következő skála szerint:

Félévi osztályzat	Félévi osztályzat 100 pontos skála szerint	Beszámoló esetén	Osztályzat 5 pontos skála szerint
--------------------------	---	-------------------------	--

A	90–100	Megfelelő	5 Kitűnő
B	82–89		4 Jó
C	74–81		
D	64–73		3 Elégséges
E	60–63		
FX	35–59	Nem megfelelő	2 <u>A félévet lezárta,</u> <u>vizsgára vagy beszámolóra</u> <u>mehet</u>
F	0–34	Nincs hozzaengedve	1 <u>A félévet nem zárta le,</u> <u>nem lehet vizsgára vagy</u> <u>beszámolóra</u>

**КОМПЛЕКТИ КОНТРОЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ:
КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ (ККР)
з навчальної дисципліни “Економіка”**

Білет № 1

1. *Поясніть* зміст поняття „економіка”. Що являє собою економіка, як специфічна сфера людської діяльності, і як наука?

2. *Визначте функції, які виконують гроші у наступних ситуаціях:*

- 1) робітник отримує заробітну плату;
- 2) банк прийняв від вкладника певну суму грошей і гарантував йому її щорічне зростання на 10%;
- 3) забудовник і будівельна компанія домовились про обсяги робіт і загальну суму оплати послуг;
- 4) покупець розрахувався у крамниці чеком, виписавши його на свій банк;
- 5) збагачувальна фабрика поставила металургійному комбінату руду з відстрочкою платежу;
- 6) громадянин сплатив комунальні послуги за минулий місяць.

3. *Визначте* валовий прибуток фірми, якщо вона реалізувала 8000 одиниць товару по 500 грн. за штуку. Постійні витрати (FC) на виробництво продукції складають 2000 грн., середні змінні витрати (AVC) = 10 грн. за кожну одиницю продукції.

Яким буде чистий прибуток фірми, якщо всі платежі з валового прибутку складають 28%?

Білет № 2

1. *Доведіть*, що сьогодні широка економічна освіта – одна з найважливіших людських цінностей, без яких не можливий подальший прогрес цивілізації.

2. *Поясніть наступну ситуацію.*

На ринку товарів між виробником та споживачем є посередники: оптові та роздрібні торговці, дистриб'ютори, дилери та брокери. Кожен із них претендує на винагороду. Це збільшує кінцеву ціну. Чи не доцільніше було б обійтись без них?

3. *Розрахуйте:*

- а) величину інвестицій;
- б) обсяг імпорту;
- в) чистий валовий продукт, якщо величина ВВП = 5000 млн. грош. од., споживчі витрати = 3200 млн. грош. од., державні видатки = 900 млн. грош. од., чистий експорт = 80 млн. грош. од., експорт = 350 млн. грош. од.
- г) У цьому випадку чистий експорт виражається додатною величиною. Чи може він бути від'ємним? У якому випадку?

Білет № 3

- 1. *Поясніть* специфіку досліджень в економічній теорії. Наведіть основні методи пізнання економічної дійсності.
- 2. *Детально поясніть*, на які товари понизиться попит, а на які підвищиться і чому в тому випадку, коли в результаті наполегливої пропаганди здорового образу життя люди стали піклуватися про своє здоров'я.
- 3. *Визначте* (на підставі закону Оукена) відставання ВВП у відсотках, якщо у поточному році природний рівень безробіття (рівень безробіття при повній зайнятості) склав 5%, а фактичний – 9%.

Якщо номінальний ВВП у тому ж році дорівнював 500 млрд. грош. од., то який обсяг продукції був втрачений внаслідок надмірного безробіття?

Білет № 4

- 1. *Сформулюйте та поясніть* функції економічної теорії. *Визначте* роль економічної теорії у формуванні економічного мислення.
- 2. *Визначте, що є спільного та відмінного між:*
 - а) монетою та паперовими грошима;
 - б) чеком та векселем;
 - в) кредитною карткою та банківським рахунком.
- 3. *Визначте* (на базі даних таблиці, які характеризують економіку США в період Великої депресії):
 - а) який рік з трьох є базовим?
 - б) величину реального ВВП в кожному році;
 - в) зміну рівня цін в період з 1929 по 1933 рр.;
 - г) зміну рівня цін в період з 1933 по 1939 рр.

Рік	Номінальний ВВП (млрд. дол.)	Індекс рівня цін (%)	Реальний ВВП
1929	104	121	
1933	56	91	
1939	91	100	

Білет № 5

- 1. *Охарактеризуйте* систему потреб людини. *Визначте* основні фактори, що зумовлюють зростання суспільних потреб.

2. *Визначте, на яких ринках об'єктом купівлі-продажу виступають наступні товари:*
- патенти;
 - послуги праці юристів;
 - верстати;
 - акції;
 - національні гроші різних країн;
 - предмети споживання;
 - нафта;
 - готівкові гроші;
 - земляні ділянки.
3. *Визначте суму доданої вартості на кожному з етапів виробництва хліба, якщо фермер вирощену пшеницю продав мірошнику за 0,20 грн. / кг, мірошник продав змелену муку пекарю за 0,40 грн. / кг, пекар поставив випечений хліб до крамниці за ціною 1,00 грн. / кг, а в роздрібній торгівлі хліб продають за ціною 2 грн. / кг.*
На скільки збільшиться обсяг ВВП в результаті вказаних колективних дій суб'єктів економіки?

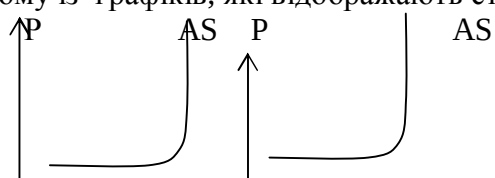
Білет № 6

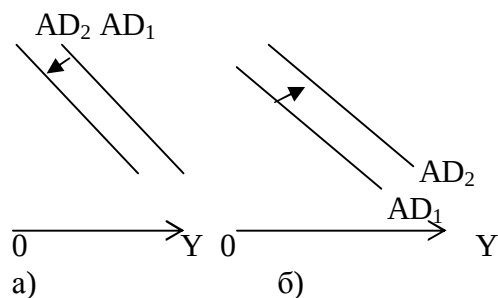
- Проаналізуйте структуру економічних ресурсів та їх роль у процесі суспільного виробництва. Як співвідносяться поняття „економічні ресурси” та „фактори виробництва”?*
- Поясніть відмову більшості домогосподарств в умовах ринкових відносин від реальних грошей на користь їхніх замінників, наприклад таких як кредитні картки.*
- Розрахуйте номінальний та реальний ВВП, якщо в економіці виробляють лише два товари: автомобілі (засоби виробництва) та хліб (предмети споживання). 2000 рік є базовим.*

	2000 рік	2005 рік
Ціна автомобіля (грош. од.)	20 000	30 000
Ціна кг хліба (грош. од.)	1,50	2,00
Кількість виготовлених автомобілів (одиниць)	1000	1200
Кількість виробленого хліба (кг)	500 000	400 000

Білет № 7

- Проаналізуйте структуру суспільного продукту і поясніть, в чому полягають відмінності засобів виробництва і предметів споживання. Наведіть приклади, коли цукор, вугілля, комп'ютер виступали б як засоби виробництва, а коли – як предмети споживання.*
- Дайте порівняльну характеристику індивідуальних та суспільних благ і визначте, які з наведених нижче благ повинні забезпечуватись ринком, а які – державою. Чому?*
 - мости;
 - хліб;
 - національна оборона;
 - плавальні басейни;
 - автостоянки;
 - загальна середня освіта;
 - дитячі садки;
 - житло;
 - освітлення вулиць;
 - ліки.
- Визначте:*
 - фазу циклу,
 - характер динаміки ВВП;
 - характер динаміки інфляції
на кожному із графіків, які відображають стан економіки країни в різних часових періодах.

Білет № 8

1. *Прокоментуйте* твердження „Будь-яка економіка є змішаною”. Який зміст вкладається в поняття „змішана економіка”?

2. *Розрахуйте* структуру споживання двох споживачів А та Б. Доход А становить 400 грн., Б – 1000 грн. Їх щомісячні витрати у гривнях були такими:

Напрямки видатків	Щомісячні видатки домогосподарств			
	Структура споживання А		Структура споживання Б	
	Грн.	%	Грн.	%
Хліб, картопля, овочі	90		105	
М'ясо, жири	50		235	
Одяг	60		250	
Оплата комунальних послуг	150		160	
Видатки на розваги	20		180	
Ліки, вітаміни	30		70	

б) Чим можна пояснити суттєві відмінності у структурі споживання двох споживачів?

в) Які потреби передусім задовольняються на низькому рівні доходів?

3. *Охарактеризуйте* різні види підприємств за розміром та *обґрунтуйте* переваги і недоліки кожного з них.

Білет № 9

1. *Доведіть* доцільність розвитку різноманітних форм власності в сучасній економіці України.

2. *Визначте* ціну ринкової рівноваги, побудувавши графік на основі даних таблиці.

Попит на зубну пасту за місяць, тис. тюбиків	Ціна за 1 тюбик, грн.	Пропозиція за місяць тис. тюбиків
20	2,5	40
24	2,2	34
28	2,0	28
32	1,8	23
34	1,5	18

Що може вплинути на ціну в тих випадках, коли вона:

- вища за ціну ринкової рівноваги?
- нижча за ціну ринкової рівноваги?

3. *Розрахуйте* рівень безробіття, якщо відомо, що кількість зайнятих становила 16500 тис. осіб, а безробітних – 1420 тис. осіб.

Якщо рівень безробіття при такому самому рівні працездатних у країні досяг 9,4%, то якою стала кількість безробітних за нових умов?

Білет № 10

1. *Доведіть* доцільність розвитку різноманітних форм власності в . *Поясніть*, в чому полягають протиріччя універсальності та обмеженості механізму ринкового саморегулювання.

2. *Розрахуйте* необхідні дані та заповніть останню колонку таблиці, що характеризує споживання бутербродів окремим споживачем:

Кількість бутербродів (Q)	Загальна корисність (TU)	Гранична корисність (MU)
1	20	
2	35	
3	42	
4	50	
5	55	
6	55	

Використовуючи дані таблиці, *покажіть графічно* залежність загальної та граничної корисності бутербродів від їх кількості. Одержані результати прокоментуйте.

3. *Визначте*, які з нижченаведених податків відносяться до прямих, а які до непрямих:

а) податок на прибуток; б) ПДВ; в) акцизний збір; г) податок з доходів фізичних осіб; д) податок на спадок; е) податок на землю; є) податок на нерухоме майно; ж) імпорتنе мито; з) державне мито з власників патентів; і) збір за паркування транспортних засобів; к) податок з власників собак.

Білет № 11

1. *Визначте* в якій фазі економічного циклу сьогодні перебуває економіка України, попередньо *розкривши* сутність різних фаз промислового циклу.

2. *Поясніть наступну ситуацію:*

В середині 90-х років середньостатистичний громадянин України споживав близько 140 кг картоплі на рік, що значно перевищує норми раціонального споживання і свідчить про низький рівень доходів.

Що, на вашу думку, могло б статися із попитом на картоплю, якби:

а) зріс добробут громадян?

б) знизилися ціни на овочі та молочні вироби?

в) на споживчому ринку України у великій кількості з'явилися традиційні продукти інших країн за відносно низькими цінами?

3. *Заповніть* таблицю, з огляду на свої знання про податки:

Податок	Хто є платником	Що оподатковується	Вид податку (прямий/непрямий)
Податок на прибуток корпорацій			
Особистий прибутковий податок			

Податок на майно			
Податок на землю			
Податок на додану вартість			

Білет № 12

1. *Поясніть*, що є загальним та відмінним між законами природи, економічними законами та юридичними законами.

2. *Визначте*, які з наведених нижче витрат на виробництво можуть бути віднесені до змінних, а які до постійних? Відповідь поясніть.

- 1) Амортизація споруд і устаткування; 2) заробітна плата робітників; 3) посадовий оклад директора заводу; 4) податок на нерухомість; 5) витрати на електроенергію і воду; 6) обов'язкові страхові платежі; 7) витрати на купівлю сировини; 8) витрати на купівлю допоміжних матеріалів і інструментів; 9) втрачений відсоток на особисті грошові кошти, які були вкладені у виробництво.

3. *Розрахуйте:*

- а) валовий внутрішній продукт;
- б) чистий внутрішній продукт;
- в) споживчі витрати;
- г) обсяг валових інвестицій;
- д) обсяг чистих інвестицій,

якщо результатом національного виробництва є випуск двох товарів: **Х** (споживчий товар) та **У** (засіб виробництва). В поточному році було виготовлено 500 одиниць **Х**, за ціною одиниці товару 4 грош. од., та 120 одиниць **У**, за ціною одиниці товару 10 грош. од. До кінця року 30 одиниць **У** повинні бути замінені новими.

Білет № 13

1. *Визначте* соціально-економічні наслідки обмеженості економічних ресурсів. Яку роль відіграють хімічні технології в нейтралізації цієї обмеженості?

2. *Детально поясніть наступну ситуацію:*

Під час щорічних спецопитувань студентської молоді виявилось, що 60% студентів-першокурсників мріють стати підприємцями. На другому курсі число бажаючих знизилось до 30%. На п'ятому – переважна кількість хотіла б знайти стабільну роботу з гарантованим доходом і лише 15% не змінили своїх початкових уподобань.

З чим, на вашу думку, пов'язано скорочення кількості бажаючих стати підприємцями?

Чи існують відмінності між підприємництвом та бізнес діяльністю?

3. *Визначити* суму доданої вартості на кожному з етапів виробництва хліба, якщо фермер вирощену пшеницю продав мірошнику за 20 коп./ кг, мірошник продав змелену муку пекарю за 40 коп./ кг, пекар поставив випечений хліб до крамниці за ціною 1 грн./ кг, а в роздрібній торгівлі хліб продають за ціною 2 грн./ кг.

Білет № 14

1. *Поясніть*, яке практичне значення мають потреби, інтереси і мотиви в житті сучасної людини. Доведіть це на прикладах з реального життя.
2. *Поясніть*, якому типу економічного зростання – екстенсивному чи інтенсивному – сприяють наведені нижче фактори:

- а) розширення посівних площ у сільському господарстві;
- б) збільшення вантажопідйомності транспорту;
- в) скорочення габаритів верстатів;
- г) впровадження новітніх високопродуктивних технологій;
- д) зростання продуктивності сільського господарства внаслідок впровадження досягнень генетики та селекції;
- е) скорочення шляхів транспортування сировини;
- к) застосування більшої кількості робочої сили;
- л) покращення організації праці.

Чи достатньо підстав для віднесення кожного з факторів до екстенсивного або інтенсивного типів економічного зростання?

3. Розрахуйте суму бухгалтерського та економічного прибутку підприємця Іванчука, якщо він відкриває власну пральню. За оренду приміщення він сплачує 32 тис. грн. на рік, за оренду устаткування – 64 тис. грн. на рік. Для того, щоб отримати ліцензію на надання послуг, підприємцю довелося витратити 50 тис. грн. власних коштів, знявши їх з рахунку в Ощадбанку, де на суму внеску нараховувалось 20% річних. Його витрати на сировину і матеріали складають приблизно 10 тис. грн. на рік. Річна виручка підприємця – 150 тис. грн. Якщо б Іванчук працював за наймом, він отримував би 24 тис. грн.

Білет № 15

1. Поясніть, чому виробництво завжди має суспільний характер?
2. Визначте форму кредиту у кожному з наведених прикладів:
 - 1) ТОВ “Зеніт” поставило устаткування переробному підприємству з відстрочкою платежу;
 - 2) Комерційний банк “Придніпров’я” надав підприємцю Іваненку позику терміном на 1 рік;
 - 3) Комерційний банк “Причорномор’я” надав позику Петренку для придбання побутової техніки;
 - 4) Уряд України з метою погашення заборгованості по заробітній платі працівникам бюджетного сектору взяв позику в НБУ;
 - 5) Уряд України з метою погашення заборгованості перед Росією за природний газ взяв позику в МВФ.

3. Розрахуйте, використовуючи дані таблиці, загальні (TC), постійні (FC), змінні (VC), граничні (MC), якщо відомо, що фірма несе загальні витрати \$1000 при рівні нульового випуску.

Випуск	TC	FC	VC	MC
5	2000			
10	5000			
15	10 000			

Білет № 16

1. Поясніть, що буде з грошовою масою в обігу, якщо в результаті більшої активності комерційних банків зросте величина всіх видів депозитів. Який грошовий агрегат залишиться без змін, а які зміняться?
2. Визначте, до якої моделі ринку можна віднести наступні ринкові структури:
 - 1) комерційний банк “Приватбанк”;
 - 2) супермаркет у великому місті;
 - 3) крамниця у невеликому селі;

- 4) авіокомпанія “Аеросвіт”;
- 5) ВАТ “Дніпрошина”;
- 6) Фермерське господарство;
- 7) АЗС у м. Дніпропетровську;
- 8) АЗС у селі Покровське.

3. *Розрахуйте* рівень безробіття в країні, населення якої складає 100 млн. осіб, а чисельність зайнятих – приблизно 50% від всього населення. У якості безробітних зареєстровано 8% від зайнятих. Чисельність непрацевдатних і тих, хто навчається з відривом від виробництва, складає 36 млн. осіб. Чисельність непрацюючих і небажаючих з будь-яких причин працювати склала 4 млн. осіб.

Білет № 17

1. *Доведіть* необхідність державного регулювання в ринковій економіці. Чи може держава вирішити всі проблеми, що виникають в результаті недосконалості ринкового саморегулювання?
2. *Обґрунтуйте* свою поведінку у наступній ситуації:
Припустимо, вам запропонували два способи розпорядження майном:
а) одну половину перевести в готівку, а іншу – в цінні папери;
б) 90% майна перевести в готівку, а 10% - цінні папери.
Який з цих способів ви б обрали в сучасних умовах України? Чому?
3. *Визначте* величину ренти, яку буде приносити ділянка землі площею 100 га протягом року, що продається за ціною 50 тис. грн. за один гектар. Річна процентна ставка складає 10%.

Білет № 18

1. *Поясніть* роль податків в економіці, попередньо визначивши їх функції.
2. *Проаналізуйте* розбіжності в заробітній платі, наприклад, президента компанії, відомого музиканта, менеджера великої компанії, які можуть заробляти сотні тисяч на рік в той час як звичайний службовець набагато менше. Які фактори впливають на диференціацію ставок заробітної плати?
3. *Розрахуйте* темп зростання ВВП та зростання ВВП на душу населення, якщо у базисному році ВВП становив 45 млрд. грн., а у звітному - 46,5 млрд. грн. Кількість населення відповідно – 50 тис. і 52 тис. осіб.

Білет № 19

1. *Поясніть*, що є спільного і відмінного в поняттях „мале підприємство” і „кооператив”.
2. *Проаналізуйте* переваги та недоліки двох альтернативних економічних систем і заповніть таблицю.

Порівняльна характеристика альтернативних економічних систем

Економічні системи	Переваги (можливості)	Недоліки (обмеження)
Ринкова (капіталізм чистої)	1. 2.	1. 2.

конкуренції)	3.	3.
Планова (командно- адміністративна)	1. 2. 3.	1. 2. 3.

3. *Визначте* величину робочої сили і офіційний рівень безробіття, якщо все населення району складає 175 тис. осіб., із них 39, 4 тис. осіб – діти до 16 років та особи, що знаходяться у психіатричних лікарнях та у виправних закладах; 43,8 тис. осіб – вибули зі складу робочої сили; 5,2 тис. осіб – безробітні; 3,9 тис. осіб – працівники, що зайняті неповний робочий день, та ті, що шукають роботу.

Білет № 20

1. *Поясніть*, чому важливо розмежовувати фрикційне і структурне безробіття. Визначте форми безробіття, які характерні для сучасної економіки України.

2. *Визначте* постійні і змінні, зовнішні і внутрішні витрати ремонту квартири силами сім'ї. Як зміняться ці витрати у випадку найму бригади ремонтників?

3. *Поясніть*, як зміниться положення кривої виробничих можливостей на графіку, якщо:

1) в галузі, де виготовляється товар Y, НТП дозволить збільшити кількість продуктів Y до 60 од.;

2) в галузі, де виготовляється товар X, залучення додаткової кількості ресурсів дозволить збільшити кількість X до 20 од.;

3) ці процеси будуть спостерігатись в обох галузях?

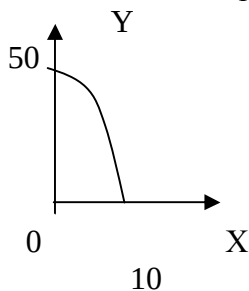

Рис. КВМ гіпотетичної країни

Білет № 21

1. *Поясніть*, чому безробіття являє собою економічну проблему. Чому безробіття викликає тривогу навіть тоді, коли прийнята програма компенсацій по безробіттю?

2. *Визначте*, ґрунтуючись на даних таблиці,:

1) За яким критерієм згруповані підприємства?

2) Які підприємства є найпоширенішими?

3) Які підприємства є найефективнішими? Чому?

Види сільськогосподарських підприємств в економіці США

Види підприємств	Розмір оброблюваної землі у % до загальної площі сільськогосподарських угідь	Частка у виробленій продукції, %
Сімейна	65,0	56,0
індивідуальна ферма	16,0	17,0
Партнерське	12,4	24,8

господарство Сільськогосподарська організація		
--	--	--

3. *Розрахувати* ВВП за умови, що інвестиції складають 60 млрд. грош. од., а державні витрати дорівнюють 100 млрд. грош. од., споживання громадян складає 112 грош. од.

Яким методом Ви користувались при обчисленні ВВП?

Обчисліть ЧВП, якщо амортизація дорівнює 22 млрд. грош. од.

Білет № 22

1. Проаналізуйте *структуру населення за здатністю до найманої праці* і визначте *можливі форми зайнятості за українським законодавством*.
2. *Визначте*, які з нижченаведених податків, зборів та обов'язкових платежів відносяться до загальних та місцевих податків і у відповідності з цим заповніть таблицю.

загальнодержавні податки	місцеві податки

а) податок на прибуток; б) ПДВ; в) акцизний збір; г) податок з доходів фізичних осіб; д) податок на спадок; є) податок на землю; ж) податок на нерухоме майно; з) податок з продажу (з обороту); і) державне мито; к) збір за паркування транспортних засобів; л) податок з власників собак; м) внесок до Пенсійного фонду; н) внесок до Державного фонду соціального страхування; о) збір за забруднення навколишнього середовища; п) готельний збір; р) збір за використання місцевої символіки.

3. *Розрахуйте*, ґрунтуючись на даних таблиці, ТС – загальні витрати; FC – постійні витрати; VC – змінні витрати; AVC – середні змінні витрати, Q – обсяг виробництва. Наведіть відповідні розрахунки.

Випуск	ТС	FC	VC	AVC
0	400			-
	1000			12
	2000			20

Білет № 23

1. *Доведіть*, що циклічність є загальною закономірністю економічного розвитку. З'ясуйте, яким чином циклічність співвідноситься з економічною рівновагою.
2. *Визначте*, у яких випадках, що наведені нижче, дії держави щодо фіскального регулювання будуть стримувати, а в яких - стимулювати економічну активність приватних підприємств, і у відповідності з цим заповніть таблицю:

Стимулюють економічну діяльність	Стримують економічну діяльність

- 1) підвищення ставки податку на прибуток;
- 2) скорочення державної фінансової підтримки малого бізнесу;
- 3) зменшення дефіциту Державного бюджету;
- 4) розширення податкових пільг малим підприємствам;
- 5) скорочення зовнішнього державного боргу;
- 6) посилення контролю за сплатою податків.

3. *Заповніть* таблицю, відновивши дані, які були втрачені в наслідок збою комп'ютера.

Q	TC	AFC	VC	AC
1				150
2		75		
3			90	
4	240			

Білет № 24

1. *Обґрунтуйте* причини інфляційних процесів в змішаній економіці. Чому інфляція є однією з головних макроекономічних проблем?
2. *Поясніть* наступну ситуацію:
Протягом дня на ринку було продано 10 т яблук за ціною 4 грн. за один кг. Які зміни у величині пропозиції могли відбутися, якби ціна за 1 кг: а) піднялася до 5 грн.; б) знизилася до 3 грн.
3. *Визначте* альтернативні витрати навчання на курсах підготовки секретарів-референтів, якщо ви володієте наступною інформацією:
Студентка протягом літніх канікул може заробити 3000 грн., працюючи продавцем морозива, або піти на двомісячні курси секретаря. В обох випадках відстань від дому значна. Студентка обрала курси і склала кошторис своїх витрат:
Оплата за навчання на курсах = 1000 грн.;
Плата за навчальні посібники, необхідні на курсах, = 300 грн.;
Витрати на харчування = 800 грн.;
Витрати на транспорт = 130 грн.

Білет № 25

1. Поясніть існуючий взаємозв'язок між реальною процентною ставкою і рівнем інвестицій в економіці.
2. Визначте, під яку з ринкових класифікацій - чиста конкуренція, монополія, монополістична конкуренція, олігополія – підходить кожна структура, що наведена нижче:
 - 1) Супермаркет "Billa"
 - 2) ВАТ "Дніпрошина";
 - 3) Комерційний банк "Приватбанк";
 - 4) Дрібна майстерня з ремонту взуття у великому місті;
 - 5) Перукарня "Оксана" в м. Києві.
 - 6) Крамниця в невеликому селі.
3. Побудуйте власну криву виробничих можливостей (КВМ), приймаючи до уваги, що ресурс, який ви маєте, - це обмежений час. Його треба розподілити між навчанням та заняттями спортом. Нехай продукти цих двох видів діяльності – інтелектуальне та фізичне вдосконалення – ви оцінюєте в такий спосіб: використовуючи весь час на навчання, маєте задоволення у 12 балів, а весь час на спорт – 6 балів.
Дію якого закону ілюструє крива виробничих можливостей?

**ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ БІЛЕТИ АБО КОМПЛЕКТ ЗАВДАНЬ ДЛЯ
СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ**

1. Виникнення економічної теорії, основні етапи і напрямки її розвитку.

2. Економічна думка в Україні та її розвиток в сучасних умовах.
3. Предмет, методи і функції економічної теорії.
4. Економічна теорія та економічна політика, їх взаємозв'язок.
5. Зміст економічної системи. Типи економічних систем.
6. Суспільне виробництво, суть, структура та проблеми його організації. Чинники суспільного виробництва (економічні ресурси).
7. Ефективність економіки. Крива виробничих можливостей.
8. Власність в економічній системі суспільства. Сучасні тенденції розвитку власності. Закон України "Про власність".
9. Роздержавлення і приватизація власності: суть, принципи, способи, межі і соціальні наслідки. Закон України "Про приватизацію майна державних підприємств".
10. Товар і його властивості. Класифікація товарів. Теорії вартості.
11. Виникнення, суть і функції грошей. Закон грошового обігу.
12. Суть, умови виникнення та принципи функціонування ринкової системи. Функції і структура ринку.
13. Особливості і проблеми формування соціально-ринкової економіки в Україні.
14. Інфраструктура ринку та її основні елементи.
15. Економічний зміст попиту і пропозиції. Закон попиту і закон пропозиції. Детермінанти попиту і пропозиції. Еластичність попиту і пропозиції.
16. Суть, види і функції ціни в ринковій економіці. Вплив держави на ціноутворення в умовах ринкової системи.
17. Конкуренція та її роль у функціонуванні ринкової економіки. Монополія як антипод конкуренції.
18. Подолання монополізму та захист економічної конкуренції в Україні в сучасних умовах. Закон України "Про захист економічної конкуренції".
19. Економічні функції держави в умовах ринку. Підвищення дієвості держави в Україні у сучасних умовах.
20. Необхідність, сутність та основні методи та форми державного регулювання ринкової економіки. Межі регулюючої діяльності держави.
21. Проблеми розвитку підприємництва в Україні у сучасних умовах. Державна підтримка малого підприємництва.
22. Суть підприємництва, його види, форми, функції та принципи. Закон України "Про підприємництво".
23. Організаційно-правові форми підприємництва у країнах з ринковою економікою та в Україні.
24. Підприємство у системі підприємництва. Суть і види підприємств.
25. Капітал як матеріальна основа підприємницької діяльності.
26. Особливості підприємництва в агропромисловому комплексі. Рентні відносини. Ціна землі.
27. Суть заробітної плати, її форми, системи, функції та елементи організації.
28. Суть і основні види витрат виробництва. Витрати виробництва в короткостроковому періоді.
29. Витрати виробництва у довгостроковому періодах. Ефект масштабу. Основні фактори зниження витрат виробництва.
30. Прибуток у ринковій економіці. Види і джерела прибутку.
31. Національна економіка: суть, структура і особливості.
32. Система національних рахунків. Основні макроекономічні показники.
33. Сукупний попит і сукупна пропозиція.
34. Споживання і заощадження: сутність і функції.
35. Інвестиції і фактори, що впливають на їх величину. Формування інвестиційного потенціалу в Україні в сучасних умовах.
36. Грошові системи та їх еволюція. Попит і пропозиція грошей.

37. Позичковий відсоток і його ставка. Фактори, що впливають на позичковий відсоток.
38. Кредитно-банківська система та її реформа в Україні.
39. Суть, структура і функції фінансової системи. Державний бюджет.
40. Податкова система і податкова політика держави. Вдосконалення податкової системи в Україні у сучасних умовах.
41. Економічне зростання, його суть, показники, типи і фактори.
42. Економічна рівновага і циклічність. Теорії економічних циклів, фази циклів, види циклів.
43. Інфляція, її суть, типи, форми прояву, причини та соціально-економічні наслідки інфляції. Проблема інфляції в Україні.
44. Безробіття, його причини і типи. "Ціна" безробіття.
45. Політика держави у галузі зайнятості і безробіття. Закон України "Про зайнятість населення".
46. Соціальний прогрес: зміст, критерії, показники, основні напрямки.
47. Доходи населення і джерела їх формування у ринковій економіці. Нерівність доходів.
48. Основні завдання та напрямки соціальної політики в Україні у сучасних умовах.
49. Суть світового господарства, етапи його розвитку та структура. Сучасні форми міжнародного економічного співробітництва.